

Písně z Rousínova a okolí

Výběr moravských národních písní z Rousínova, Slavíkovice, Habrovan a Dražovic
sebraný v letech 1830–1860 Františkem Sušilem, rousínovským rodákem

Vydáno při příležitosti 790. výročí první písemné zmínky o Rousínovu,
obsažené v převodní listině krále Přemysla Otakara I.,
na níž je jako jeden ze svědků podepsán Petr z Rousínova (Petrus de Ruszinov).

Při výběru písní a zpracování publikace bylo čerpáno a citováno z publikace:
Smetana, R., Václavek, B., 1998: Moravské národní písně s nápěvy textu vřaděnými. Sebral
a vydal František Sušil. 5. vydání, koedice Argo/Mladá Fronta, 792.

Číslování písní a názvy jednotlivých oddílů písní byly převzaty
z výše uvedené publikace.

Výběr písní a jejich harmonizace – Pavel Švejnoha

Editace notového záznamu: Dominka Coufalová

Grafická úprava: Ivana Holcmanová

Tisk: tiskárna Brko, s.r.o.

Předmluva

Vzpomínám si na okamžik, kdy se mi do rukou dostal výtisk Moravských národních písní sebraných P. Františkem Sušilem, rousínovským rodákem. Tento okamžik se mi vryl hluboko do paměti nejenom proto, že objemná sbírka sama o sobě působí úctyhodně, ale také proto, že obsah této sbírky považuji za velké kulturní bohatství našeho národa. A když jsem tuto sbírku otevřel, zjistil jsem, že obnáší nejenom kulturní bohatství našeho národa, ale také kulturní bohatství města Rousínova a jeho nejbližšího okolí. Sbírka totiž obsahuje několik desítek písní, které P. František Sušil umístil do Rousínova, Slavíkovice, Habrovan a Dražovic.

Doufám, že vydání tohoto zpěvníku přispěje k většímu povědomí o lidových písních, které se kdysi v Rousínově a jeho okolí zpívaly.

Třeba se vám některá z těchto písní zalíbí.

Mně se to už stalo, a jsem za to P. Sušilovi vděčný.

Pavel Švejnoha

Slovo starosty

Městečko Rousínov nachází se v údolí, kterým každý projít musí, kdo z Brna do Vyškova putuje. Údolí na severní straně do Dražanské vrchoviny na vrch Kalečnický vybíhá, na jižní pak straně je uzavřeno vrchem Urbanem, který se nad Slavkovem vypíná a který si vybral Napoleon Bonaparte jako pozorovatelnu, když v roce 1804 kousek odtud bitvu s Ruskem a Rakousko-Uherskem svedl.

Však také přes Rousínov vojska 3 císařů několikrát přešla a bídu do kraje přinesla.

V té době už měl František půl roku. Nejvýznamnější rousínovský rodák, největší moravský obrozenec, kněz, básník a sběratel lidových písní František Sušil. Z jeho sbírek čerpá každý folkový zpěvák a také hudební tělesa našeho města jako například mladá cimbálová muzika Kalečnický s primášem Pavlem Švejnohou.

František Sušil se narodil v domě uprostřed náměstí naproti radnici. Mezi oběma budovami probíhala císařská silnice – hlavní tepna formanů. I dnes je mezi oběma budovami velmi hustý dopravní ruch, pouze formani mají auta místo vozů a motory místo koní.

Pisničky zůstávají ale stále stejné a dobrá vůle, kterou přinášejí lidem, je potřebná v každé době.

František Havíř
starosta města

Úvod

Dostává se Vám do rukou zpěvník vybraných písní pana Františka Sušila, rousínovského rodáka, jemuž dnes můžeme děkovat za dochování mnoha lidských příběhů, které se formě lidových písní mohou znova rozehrát a rozeznít. Písně ze Slavíkovíc, Rousínova a nejbližšího okolí se vrací zpět na místa, kde vznikaly, a kde je nyní už také můžeme znovu slyšet z úst slavíkovických a rousínoveckých stárků, mládeže oslavující každoročně svátek sv. Václava při udržování folklorní hodové tradice. Vzkříšení a znovuobjevení

těchto lidových písní by neproběhlo bez úsilí a nadšení rousínovských hudebníků, kteří písně svých předků z doby před dvěma sty lety nacvičili a zazpívali.

Jednotlivé písně jsou nám svým obsahem tak blízké, že si lze téměř živě představit, v kterých místech ve Slavíkovících se jejich děj odehrával, v kterých rodinách mohli být tesaři nebo zedníci, na kterých polích si prostí lidé při práci zpívali, a které stromy si na Rousínovsku tyto příběhy ještě pamatují. Písně o nešťastné a zapovězené lásce, o bolesti, o strachu z odvodů na vojnu, o násilné smrti, o nevěře, o práci, a o všech možných dalších lidských vlastnostech jsou popsány tak barvitě a s takovou krásou slova, že i samotné čtení textů bez melodie má místy takřka dramatický nádech. Z obsahu písní se také můžeme dozvědět, že se ve Slavíkovících už tehdy pěstovalo víno, že se v Rousínově nacházel rybník, že v zahrádkách voněly karafiáty, rozmarýny, růže, majoránka i konopí.

Zase tak moc se toho nezměnilo. Lidé dál prožívají své příběhy, dále se trápí a radují a stále se radovat a trápit budou. Naštěstí si ale, také díky tomuto zpěvníku, dnes k těm svým radostem a strastem mohou opět zazpívat písně, které do Slavíkovíc a do Rousínova kdysi patřily a znovu zase patří. Poděkujeme panu Sušilovi.

Marie Straková

František Sušil (1804 – 1868)

V Rousínově se 14. června 1804 v rodině Fabiána Sušila jako třetí dítě narodil syn František. Rodina jistě netušila, že dává budoucím pokolením osobnost, která obohatí duchovní a hudební kulturu v dalších stoletích. Otec byl hostinským a v Rousínově se zasloužil o to, aby se uřadovalo česky. Byl člověkem pevně víry, zapáleným vlastencem, pověstným svým laskavým humorem. Sušilova matka Terezie byla ráznou, ale citlivou ženou a vedla svoje děti ke zbožnosti a mravnosti. Hlavní vliv na rozhodnutí stát se knězem měl na mladého Františka strýc z matčiny strany, pater František Pospíšil, který v té době v Rousínově působil. Ten také soukromě Františka vyučoval v gymnaziálním studiu.

V roce 1819 mohl František nastoupit do vyšších tříd piaristického gymnázia v Kroměříži. Po maturitě, kterou skládal na Filozofickém ústavu v Brně, nastoupil do brněnského kněžského semináře. Vysvěcen na kněze byl František Sušil roku 1827 a poté nastoupil jako kaplan v Olbramovicích u Moravského Krumlova. Brzy si tehdejší brněnský biskup František Gindl všiml biblistických prací, které Sušil publikoval v různých časopisech a v roce 1837 nabídl Sušilovi účast v konkurzu na uvolněné místo na katedře biblického studia Nového zákona v kněžském semináři. Sušil konkurz vyhrál a v 33 letech se stal profesorem semináře. Kromě latiny, řečtiny a hebrejštiny nový profesor plynne ovládal pět živých jazyků: němčinu, francouzštinu, italštinu, ruštinu a polštinu.

U studentů si Sušil brzy získal oblibu i přes své vysoké nároky na jejich znalosti. Podnítil v nich vlastenectví, lásku ke vzdělání i k prostým lidem. Jeho žáci po ukončení studia do svých nových působišť přenášeli Sušilovy myšlenky.

Vývoj společnosti nenechával Sušila také chladným. Zasazoval se o prosazování českých zájmů proti germanizační politice vlády a byl starostou založeného katolického vydavatelského podniku Dědictví sv. Cyrila a Metoděje, kolem něhož se vytvořila skupina lidí nazývaná Sušilova družina.

František Sušil pracoval po celý život na překladu Nového zákona do češtiny, který doplnil vysvětlivkami a komentářem, zajímal se o dějiny křesťanství v prvních stoletích, o křesťanství Východu a postupně dospěl i k poznání a propagování cyrilometodějských tradic. Stranou jeho zájmu nezůstaly ani starobylé latinské církevní hymny, které přeložil do češtiny. Jeho pocity a myšlenky se odrážely i ve vlastní básnické tvorbě. Sušilovou velkou zálibou bylo sbírání moravských národních písní. Převážně během školních prázdnin Sušil obcházel moravské vesnice a pečlivě zapisoval texty i noty písní, které mu zpívali místní lidé. Podařilo se mu zapsat přes dva tisíce písní sestavených do několika sborníků. Poslední sbírka Moravské národní písně vyšla v několika reedicích a dodnes je zdrojem inspirace mnoha současným národopisným souborům a hudebníkům.

V šedesátých letech 19. století se zhoršil Sušilův zdravotní stav a začala se projevovat tuberkulóza. Sušil zajížděl na Valašsko, kde se na doporučení lékařů občerstvoval ovčím sýrem. Velmi rád pobýval v Bystřici pod Hostýnem, kde byl blízko milovanému poutnímu místu Hostýn. V Bystřici 31. května 1868 zemřel. Pohřeb se konal v Brně za účasti velkého množství jeho bývalých žáků, kněží, spolupracovníků a světských hodnostářů.

František Sušil patří k osobnostem, ve kterých se pojí dar víry, hudebního vnímání a poezie s racionalitou a vzděláním a s umem naslouchat lidem. Byl nablízku každodennímu životu na venkově i ve městě, plnil službu kněze a žil dobovým společenským vývojem pro ideu národa a víry, vlasti a církve.

Eliška Škrobová

Literatura:

- 1.) PhDr. Radomír Malý: František Sušil obrodil Církev i vlasti
- 2.) „František Sušil (1804–1868). Odkaz a inspirace“ – sborník příspěvků z konference konané v Rousínově dne 8. června 2004

DĚJEPRVNÉ

91. UTONULÁ

Od Rousínova, Tišnova a Zábřeha. Erb. I. 172. Lip. I. 77. Čel. III. 18

188.
 Bu - de voj - na, bu - de, kdo pak na ňu — pů - jde? Kte - rá má
 mi - lé - ho, so - bě u - při - mné - ho, ta na - ři - kat — bu - de.

Bude vojna, bude, kdo pak na ňu půjde? Která má milého, sobě upřímného, ta naříkat bude.

Já bych taky jela, dybych koňa měla, konička vraného, pěkně sedlaného, sedla bych na něho.

Co bys tam, má milá, co bys tam dělala? „U Dunaje stála, košulenky prala, to bych tam dělala.“¹

Kde bys je, má milá, kde bys je máchala? U Dunaje kameň, stála bych já na něm, tam bych je máchala.

Kde bys je, má milá, kde bys je sušila? Na zelených lókách, na hedbávných šňůrkách, tam bych je sušila.²

Kde bys je, má milá, kde bys je válela? V císařské komoře, sů tam vále dvoje, tam bych je válela.³

Vrať se, milá, domů, já tam sám pojedu, až mine sedum let, potom si tě vezmu.⁴

Počkám já sedum let, šak nepomine svět, milé z vojny přijde, a on si mě vezme, bude-li Pán Bůh chtít.

Sedum let dochází, můj milé nejede. Ach, Bože, rozbože, kdy pak mně přijede!

Sedum let už došlo, milého neslyším, ach, Bože, rozbože, ach, já se oběším.

Já se neoběším, radši se utopím, svoje mladé tělo po Dunaji pustím.

K Dunaji běžela, Dunaje se ptala: Jsi-li tak hluboká, jak su já vysoká, bych do tě skočila?

Rodičové milí, já se s vama lóčím, bratrové a sestry, Bohu vás poróčím.

Její bílé nohy do písku sahaly, její bílé ruce břehu se chytaly.

Její černé vlasy po vodě plovaly, její černé oči k nebi se zdvihaly.

Sedum let minulo, milé z vojny jede. Což jeho vrané kůň pod něm tak smutně jde.

Copak můj koničku, copak tak smutno jdeš? Zda-li mého těla unést nemůžeš? Netíží tvé tělo, tíží mě tvá milá, která se pro tebe včera utopila.

Hned s konička slezl, kord do něho vrazil, do svého srdečka z pistole vystřelil.

Už sů vobá mrtví, pochovat jich dejte, z rozmarýnu věnec na hrob jim posad'te.

Z rozmarýnu věnec bílým kvítkem kvete; nenašli se spolu ti milí na světě.

¹ Košulenky prala, můj synečku milé, abys chodil bílé.

² Na císařském dvoře na hedbávné šňůře, tam bych je sušila. Aneb: V tem císařském domě, sů tam šňůry na ně.

³ Na zlaté stolici, stříbrným válcí, tam bych je válela.

⁴ Běž, má milá, domů, poruč Pánu Bohu, až já z vojny přijdu, já si tebe vezmu.

113. NEVĚSTA NEŠŤASTNICE

Od Rousínova a Kyjova

243.
 Když dě - ve - čka hu - se pá - sla, když dě - ve - čka hu - se
 pá - sla, če - rve - nó pan - tli - čku na - šla.

[: Když děvečka huse pásala, :] červenó pantličku našla.

A když našla, skovala ju, přišel milé, dala mu ju.

Tu máš, milé, našu lásku, všem mládenčům na vokážku.

Když děvečka huse pásala, červené šáteček¹ našla.

Do půlnoce vyšívala, od půlnoce zametala.

Když sedničku zametala, slozama ju polívala.

Jak ju matka uviděla, metličku jí z ruk vydřela.

Hybaj, dcero uplakaná, néseš mýho doma hodná.²

Na synečka zavolala, křivdu jemu žalovala.³

Trp, má milá, pokud můžeš, šak dlóho trpět nebudeš.

Seber sobě co je tvýho, půdem do kraja ceziho.

A když přišli na trávníčky: Pohledni mně do hlavičky.

Kolik vlásků přeložila, tolik slozé uželila.⁴

A když došli tmavých lesů, rozt'al ju na devět kusů.⁵

Tu máš, milá, ulevení, za na matku naříkání.

Seber, milé, kosti moje, hod' je do hluboké zmore.

Vezmi, milé, šatu bílou, a zakrý mó krev nevinnó.

Aby vrany nekvákaly černý voči neplakaly.⁶

¹ pěkné bílé šátek

² Nepolivě ju slozama, máš vodičku za dveřama.

³ Šla milému žalovati: Zlá, synečku, zlá tvá máti.

⁴ Jak do pole přicházeli byl syneček v zlém domnění.

⁵ A jak přišli přes ty lesy, roztrhnul ju na tři kusy.

⁶ Ale vrany přede kvákaly, černý voči přede plakaly

126. NELÁSKA PŘIVÍRÁ

Ze Slavíkovíc od Rousínova

266.
 Na sva - té - ho Ba - rto - ló - my ve - lká ho - sti - na se stro - jí

 u ry - chtá - řů v sí - ni, žá - dné vo ní ne - ví.

Na svatého Bartoloměje
velká hostina se stoji
u rychtářů v síni
žádné vo ní neví.

A ten jeden napřed vkročil,
druhé za ním hnedka skočil;
ten třetí pozadu,
přivřela mu hlavu.

Šak bych já ju nepřivřela,
dbych tebe ráda měla.
Dyž tě neráda mám,
proto ju přivírá.

Dceruška peče koláče,
pozvala sobě mládence;
které napřed pude,
její milé bude.

„Nepřivíre, nepřivíre,
dzt' su já tvůj třetí milé.
Co mně ju přivíráš?
Snad mě neráda máš?“

131. POMSTA

Od Rousínova a od Přibora

275.
 O - de mlý - na k há - jíč - ku cc - sta u - šla - pa - ná;

 kdo tu ce - stu u - šla - pal, ten my - ná - řku mi - lo - val.

Ode mlýna k hájičku
cesta ušlapaná;
kdo tu cestu ušlapal,
ten mynárku miloval.

Šla mynárka pro vodu,
pro vodu studenú,
našla tě tam hlavěnkou
převělice raněnou.

„Dy sem ut'al, ut'al sem,
do vody sem vhodil,
aby lidi viděli,
kdo mně za ženú chodil.“

Kluče, kluče na dveře:
Je-li někdo doma?
Mynář šel na mlýnici,
mele réz a pšenici.

„O, hlavěnkou, hlavěnkou,
kam's poděla tělo?“
Tělo je ve mlýnici
na dubové lavici.

O, mládenci, mládenci,
nemilujte ženy,
já sem ženu miloval,
až sem pro ňu život dal.

Jak to mynář uslyšel,
do sednice běžel
a popadna sekerku
ut'al jemu hlavěnkou.*

Ach, mynáři, mynáři,
co ste udělali,
že ste mému milému
tu hlavěnkou ut'ali!

* Plyň, hlavičko, plyň dolů
k bystrému Dunaju,
jak k Dunaju doplyneš,
potom sobě spočineš.

149. SAMOVRAHYNĚ

Od Rousínova ze Slavíkovíc

315.
 Só-di-jó sy - ne-čka v Ky-jo-vě na prá- vě, že za-bil pa - nen - ko na ze - le - né trá - vě.

Sódijó synečka
v Kyjově na právě,
že zabil panenku
na zelené trávě.

Vrazila nožéček
do levýho bočka,
z té rany vykvetla
červená růžička.

Ach, co sis, panenka,
co sis pomeslila!
Pro marný slovíčko
srdečko's zranila!

Já jsem jí nezabil,
zabila se sama,
já sem se jí díval,
jak se mordovala.*

Červená růžička,
modré kafariát,
škoda ti, panenka,
škoda ti na stokrát.

Zranila, zranila
pro synečka svého,
že jož nedostane
nikdá takovýho.

* Sud'te, páni, sud'te,
ale podle práva;
já jsem jí nezabil,
zabila se sama.

A já sem sa díval
z mašale okénkem,
dyž se zabijela
březovým polénkem.

170. USMRCENÝ

Od Rousínova

358.
 U te - ho há - je - čka ze - le - ný - ho za - bi - li pa - cho - lka kně - zo - vý - ho,

 za - bi - li ho, on tam le - ží, je - ho fra - je - re - nka za ním bě - ží.

U toho háječka zelenýho
zabili pacholka knězovýho.
Zabili ho, on tam leží,
jeho frajerenka za ním běží.

Slavkovský hodine slyšet sem bit,
přišla mně novinka, že mám umřít.
Děkuju tě, moje milá,
že se mě při smrti navščívila.

178. UTOPENEC

Ze Slavíkovice

378.

V Rósinově rebníček,
aj, v Rósinově rebníček,
utopil se tam syneček,
ja, syneček.

Utopil se, škoda ho,
aj, utopil se, škoda ho,
přišla vodinka, vzala ho, *
ja, vzala ho

Plače vo ně děvečka,
že už pozbela synečka.
Neplač vo ně, dítě mé,
šak ho tam zase spatříme.

Zase ho tam spatříme,
až jedná věcí vstaneme.

* prudká voděnka vzala ho,

O LÁSCĚ

234. OTÁZKY

Ze Slavíkovice

472.

Co to máš, děvečko,
co to máš za krásu?
Dyž na tě pohlednu,
celé se zatřasu.

Co to máš, děvečko,
co to máš za ruce?
Dyž za tebou přindu,
domů se mně nechce.

Co to máš, děvečko,
co to máš za řadry?
Dvě červené jabka,
aby mně nezvadly.

Co to máš, děvečko,
co to máš za líce?
Dyž na tě pohlednu,
zabolí mě srdce.

Co to máš, děvečko,
co to máš za pasem?
Červené šáteček,
vyšitý harasem.

245. NEDOMILÁ

Ze Slavíkovice a z Bilovic u Uherského Hradiště

490.

[: Dej mi, panenke, rozmarýnu, :]
[: ať pod okénkem nezahynu. :]

Nasela sem si ešče druhý,
vykutaly ho vaše kúry.

Počkej, synečku, u našich vrat,
až nám rozkveté karafiát.

Nasela sem ho záhoneček,
vyvila sem ho na věneček.*

Nasel sem si ešče třetí,
vytrhaly ho vaše děti.

Kafariát a boží dřevce,
měla sem synka, už mě nechce,

* Vyvila sem ho na věneček,
už mně vypovídá syneček.

A vypověď vypověděl,
včera na večír s jinou seděl.

A uděl si, jak se ti zdá,
a šak já nesu závistivá.

Když vypoví, ať si vypoví,
šak só ještě mládenci jiní.

Aj, kamarádko moja milá,
tvůj šohajek za mnou chodívá.

Dyž nevidím, nic neříkám,
a když uvidím, smutně vzdychám.

303. TROJÍ ŽÁDOST

Od Rousínova

592.

Debech bela sobě paní,
sebrala bech svý poddaný,
dala bech vesekat hájiček,
kde se prochází šohajíček.

Debech bela sobě paní,
sebrala bech svý poddaný,
dala bech vedlážit stezniček,
kde masíruje šohajíček.

Debech bela sobě paní,
sebrala bech svý poddaný,
dala bech velovit rebniček,
kde se utopil šohajíček.

305. PODMÍNĚNÁ HROZBA

Od Rousínova a Brna

594. Am Em Am Em Dm E Am Em

Kdy-bych já se Bo-ha ne-bál, je-ště bych se po-di-val, kdo by mně s mó-mí-ló se- děl

Am Em Dm E C G G⁷ C Em Am Em Dm E

ne-bo mně ju vo-bjí-mal. Na-bil bych so - bě pár pi-sto - lí, stře-lil bych syn-ko-vi pod no-hy.

308. BÝVALOST

Od Rousínova

600. Am G Am E Am G Am E Am

De-be mně tak be-lo jak, se-ne-čko, to - bě, ka-de bech cho - di - la, zpí-va-la bech so - bě.

Debe mně tak belo
jak, senečko, tobě,
kade bech chodila,
zpívala bech sobě.

Zpívám sobě, zpívám,
veselo mně není,
dež já tade nemám
svýho potěšení.

Potěšení nemám,
potěš mě Pan Bůh sám,
potěš mě slavičku,
v zeleném hájíčku.

343. LÁNÍ PRO CHUDOU

Ze Slavíkovice

660. Am E Am G Am E Dm E

Mě - la jsem vče - rá sy - ne - čka, měl o - či ja - ko tr - ne - čka; dne-ska už

f_{zm} E Am G C G Am E Dm

ho ne - chco, sly - še - la sem ne - co, lá - li mo je - ho ma - ti - čka.

Měla sem včera synečka,
měl oči jako trnečka,
dneska už ho nechco,
slyšela sem neco,
láli mu jeho matička.

Přišel k nám včera syneček,
voněl mně jako hřebíček;
dneska už ho nechco,
slyšela sem neco,
láli mu jeho tatíček.

Láli mu rodiče vobá,
že su pro něho chudobná;
chudobná děvečka
pro toho synečka,
že su pro ně nešikovná.*

* Láli mu oni obadvá:
Vem sobě, kerá neco má,
kerá má dům, roli,
vinohrad svobodný,
ta bude hospodyň dobrá.

347. UDOBŘENÍ

Od Rousínova

670. Em C D H Em H C D Em D Em H C D Em H Em

Mi-mo na-ších o-ken te-če vo-da sko-kem, ne-mo-žu ju za-sta-vit, ne-mo-žu ju za-sta-vit.

Mimo našich oken
teče voda skokem,
nemůžu ju zastavit.¹
Rozhněvala sem si
šohajička svého
nemožu to napravit.²

Ale k němu pūdu
a prosit ho budu,
aby se už nehněval;³
že je mý srdečko
zarmócený všecko,
aby mně ho rozebral.⁴

Pásl tam syneček
štyry vraný koně
na zelené votavě,
natrhala sem mu
voňavého kvítí
za klobóček na hlavě.

¹ nemožu jí ubránit.

² nemožem se udobřit.

³ aby mi to odpustil.

⁴ aby mi ho potěšil.

350. VYHLÍDÁNÍ

Od Rousínova ze Slavíkovice

674.

Pod na-ším hu-men - kem na - de dvo - rem to - čí se sy - ne - ček s vra-ném ko -
něm. Pa-nen - ka vy - hli - dá, vra - ta mu vo - tví - rá: Po-jed' ho - nem.

Nad naším humenkem nade dvorem
točí se syneček s vraném koněm.
Panenka vyhlídá, vrata mu votvírá:
Pojed' honem.

Ach, pojed', pojed', můj potěšení,
potěš můj srdcečko zarmácený.
Zarmóti ladko, potěšit nemá kdo,
pojed' honem.

351. LHOSTEJNOST

Od Rousínova

676.

Nad Sla - ví - ko - vi - ce ho - lu - běn - ka lí - ce. Vše - cě le - di
po - vi - da - jó, vše - cě le - di po - vi - da - jó, že mě mi - lé ne - chce.

Nas Slavíkovice
holuběnka líc.
[: Všece ledi povídají, :]
že mě milé nechce.

Dež mě nechce, necht' se,
já plakat nebodo,
šak so ješče mladý děvče,
vdávat se nebodo.

Dež mě nechce, necht' se,
já se ho neprosím,
šak so ješče malý děvče,
vdávat se nemusím.

355. ZAPOMÍNÁNÍ

Od Rousínova

681.

Nad Po - do - lí je há - jí - ček, v něm se pro -
chá - zí, v něm se pro - chá - zí šu - ha - jí ček.

Nas Podolí je hájíček,
[: v něm se prochází :] šuhajíček.

Má na hlavě z pantlé klobók,
nemůžu na tě zapomenót.

Zapomenu, ale těžko,
kam se vobráťím, všade teskno.

Jiné čtení, nápěv č. 126 [266]

Ze Slavíkovice od Rousínova

Můj mi - lé má če - rné klo - bók, ne - mů - žu já za - po - me - nót,
ne - mů - žu já, ne - mů - žu na tó če - rve - nó rů - žu.

Můj milé má černé klobók,
nemůžu já zapomenót,
nemůžu já, nemůžu
na tó červenó růžu.

Můj milé má zlatý pírkó,
viselo mu přes ramínko,
viselo mu, viselo,
můj srdcečko těšilo.

385. SKLADATELÉ NEZNÁMÍ

732. *nápěv 213 [447]*

Ze Slavíkovice od Rousínova

Ne-u-hó-dne, a-by há-dal, kdo tu-to pě-sni-čku sklá-dal, kdo tu-to pě-sni-čku sklá-dal.

Neuhodne, aby hádal,
kdo tuto písničku skládal.

Jeden Janek, druhé Jurka,
měli vobá zlatý pírká.

Janičkovo zlatý pění
u panenky v truhli leží.

Skládali ju dvá mládenci
u rychtářů na lavici.

Jeden Jurka, druhé Janek,
měli vobá marijánek.

389. MALBA

739.

Od Rousínova

Pře můj mi-lý ma-li-re-čku, zač já te-be pro-sím!

Vy-ma-luj mně ten o-brá-zek, ke-rý já v srd-ci no-sím.

Pře můj milý malírečku,
zač já tebe prosím!
Vymaluj mně ten obrázek,
kerý já v srdci nosím.

Vymaluj mně svatou Annu
a svatého Jána,
aby mně dal na památku
švarného galána.

406. SLIBY CHYBY

764.

Od Rousínova

Šu-ha-jo-va hla-va za klo-bó-čkem pé-ří, ka-ždá pan-na blá-zen,

ke-rá chla-pcům vě-ří, ka-ždá pan-na blázen, ke-rá chla-pcům vě-ří.

Šuhajova hlava,
za klobóčkem pění,
[: každá panna blázen,
kerá chlapcům věří. :]

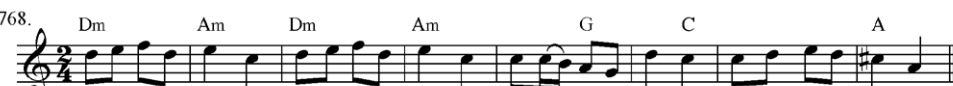
Nevěřila bych tě,
dyby ses mně pekl,
šak's mně včera večír
za jinou utekl.

Nevěřila bych tě,
dyby ses mně krájel,
šak si včera večír
jinou vyprovázel.

407. POTĚCHA VE SMUTKU

768.

Z Habrovan

Já mi lé-ho ne-mám, te-prv si ho hle-dám, ne-ke-ré pa-nen-ce zá-rmu-tek u-dě-lám.

Já milého nemám,
teprv si ho hledám,
nekeré panence
zármutek udělám.

Já milého nemám,
teprv si ho kópím,
nekeré panence
srdečko zarmótím.

Kópím si ho, kópím,
za dva bílý groše,
nekeré panence
rozvedu rozkoše.

415. SLUNCE ZATMĚLÉ

Od Rousinova

779.

Po za - hra - dě za rá - na cho - dí - la a na ja - sný ne - be po - hlé - da - la:

I mně slun - ko sví - ti - lo, co mně mé sr - de - čko tě - ši - lo.

Po zahradě za rána chodila
a na jasný nebe pohledála:
I mně slunko svítilo,
co mně mé srdéčko těšilo.

Nechod', synku, k našemu vokýnku,
nerozšlapuj drobnýho kamýnku,
nerozšlapuj kamení,
šak je tvý chodění darebný.

Svítilo nám přejasný slunýčko,
už nebude, už je darmo všecko.
Už nesmíš k nám chodívat,
sloveček o lásce mluvívat.

420. DAR NA ROZLOUČENOU

Ze Slavíkovice

785.

Před na - še za - hra - da ple - te - ná a v ní je stu - dýn - ka sró - be - ná,

u ní ro - zma - rýn, o něm do - bře vím, jak ho sá - ze - la.

Před naše zahrada pletená
a v ní je studýnka sróbená, *
u ní rozmarýn, o něm dobře vím,
jak ho sázela.

Pěkné rozmariján lámala,
chlapcům za klobóčky dávala.
Svému milýmu, roztomilýmu
s pantlů vázala.

A půjdeme spolu na jarmak,
copak tam budeme kupovat?
Pantlu zelenó, modró, červenó
na rozlóčenó.

Nasela tam také marjánku,
aby měli chlapci památku.
Pod'te, chlapci, k nám, já vám také dám
rozmarijánku.

Když te tak do pantlí přistrojím,
potom ti, můj milý, vypovím,
že ty k nám chodíš, falešně mluvíš,
o tém dobře víš.

* Před naše je studňa sróbená,
a kdo ju sróbil, je má milá,

434. DŮVOD

Od Rousinova

811.

Proč k nám, sy - ne - čko, ne - cho - díš, proč k nám, sy - ne - čko, nen - deš?

Já sem zká - za - la ji - ný - mo, ne - vím, co na to ře - kneš.

Proč k nám, synečko, nechodíš,
proč k nám, synečko, nenděš?
Já sem zkázala jinýmo,
nevím, co na to řekneš.

Dež sem k vám, milá, chodíval,
chodile take jiné;
já sem vo tebe namlóval,
druzí čekale v siní.

436. PŘÍČINA

Z Habrovan

813.

Proč - pak, sy - ne - čku, proč - pak se pro - síš, že ty klo - bó - ček pod pa - žó no - síš?

Pročpak, synečku, pročpak se prosíš,
že ty klobóček pod pažó nosíš?

Šak bych neprosil, dybych nemosil,
dybych své milé v srdci nenosil.

443. PŘÍŠTÍ

Ze Slavíkovice

824.

Ro - stó, ro - stó ko - no - pě za ce - stó, už só pě - kný ze - le - ný,

a za ni - ma ro - ste če - rno - vo - ký dě - vče, až vy - ro - ste, bu - de mý.

464. BYLOST

Ze Slavikovic

855. C G7 C F C G7 C

Sví - ti - la mně pě - kná hvě - zdi - čka, dyž sem mi - lo - va - la Ja - ní - čka,

G7 C G7 C G G7 C

sví - ti - la, ne - bu - de, kdo mi - lo - vat bu - de mé - ho sy - ne - čka.

Svítila mně pěkná hvězdička,
dyž sem milovala Janička,
svítila, nebude, kdo milovat bude
mého synečka!

Včera o půl osmé hodině
přišla mně přesmutný novine,
že si vyprovázal, dyž měsíc vycházel,
děvčátko jiné.

Dys je vyprovázal, tož je máš,
víc se k mému srděčku nehlas.
Přinde nekdo inší, srdce upřímnější,
nežli ty ho máš.

Teč, milá vodičko, teč prudce
až k mého milýho zahrádce,
kde sme spolek stáli a se milovali,
nebudem více.

531. ZTRACENÝ VĚNEC

Ze Slavikovic

980. G A G D G

Za na - šé - ma hu - mna - ma, na té na - šé ro - li, na - pá - sá tam

A D G D G

sy - ne - ček šty - ry ko - ně vra - ný, šty - ry ko - ně vra - ný.

Za našéma humnama
na té naše roli,
napásá tam syneček
[: čtyry koně vraný. :] *

Napásá jich, napásá,
pěkně přistroja se,
a jeho galanečka
pachole mu nese.

Nese ti mu ho, nese
v tém bílým fěrtóšku:
To máš, milé synečku,
svó miló dceruško.

Prosil ti ju pro Boha,
pro Boha živého:
Nesvádě toho na mně,
sved' to jinýho.

Na jinýho nesvedu,
měla bych velké hřích,
kdo panenku vošídí,
ten se ju musí vzít.

A já se tě nevezmo,
já tě radš zaplatím,
saméma tolarama
tobě se vyplatím.

A čítal ji jich, čítal
na dubovým stole:
Pod' se, milá, podívat,
brzo-li dost bude.

Dybs mně jich načítal
co písku drobnýho,
přece mně nezaplatíš
věnca zelenýho.

* Ej, na horách, na dolách
v tom hodonském hájku
pase šohaj koničky
v drobném marijánu.

566. MOŽNOST

Ze Slavikovic od Rousínova. Vojc. II. 170. 173. Zp. II. 121

1054. D G Em D A D A

Za - ku - ka - la ze - zu - len - ka se - dňa na bo - ře;

D G Em D A D Hm G A D

za - pla - ka - la má pa - nen - ka cho - d'a po dvo - ře.

PŘI ODDAVKÁCH

622. PŘI LÁMÁNÍ STROMU

Ze Slavikovic od Rousínova

1158. Am E Am E Am E Am

Fó - ké, vě - tří - čku, z Du - na - je, fó - ké, vě - tří - čku, z Du - na - je, u - raz ja - bli - čko le - bo dvě.

Fóké, větříčku z Dunaje,
uraz jablíčko, lebo dvě.

Urazil jedno jediný
a i to bylo červivý.

Půč mi, synečku, nožíčka,
nechat' vykrojím červíčka.

Půč mi, synečku, dlóhýho,
ať ho vykrojím celýho.

Jak do jablíčka krojila,
v půli nožěček zlomila.

A po zahrádce chodila,
místo jablonce hledala.

A našla dobrý místečko,
kde nesvítilo slunečko. *

* kady svítilo slunýčko.

OBEČNÉ

637. KOHO PŘIDRŽETI SE

1273. *Ze Slavíkovice*

Am C G E Am E

A před te na - še u lo - že, ro-zkvě - ta - jó tam dvě rů - že.

Am G C G E Am G C E Am G C G C E Am

Je - dna je bí - lá, dru - há če - rve - ná, a ma - jó pě - kný vo - bno - že.

A před te naše u lože,
rozkvětajó tam dvě růže.
Jedna je bílá, druhá červená,
a mají pěkný vobnože.

Z jedné vykvěťá bílé květ,
musím vopustit celé svět,
matku, tatíčka, sestru, bratříčka,
přidržet se šuhajíčka.

667. STAV MANŽELSKÝ

1314. *Od Rousínova*

G D G C G C G

Tě - žký, tě - žký ka - meň mlén - ský, je - šče je tě - žší

D D7 G C G Em D G

stav man - žel - ský, je - šče je tě - žší stav - man - žel - ský.

Těžký, těžký kameň mlénský,
[: ješče je těžší stav manželský. :]

Kameň mlénský se omele,
a stav manželský nerozvede.

Nerozvede, nerozloučí,
leda sám Pán Bůh všemohoucí. *

* Kamen mlejnský může svalit,
ale ženy se nemůž zbavit.

PŘI ZAMĚŠTNÁNÍ ROZLIČNÉM

733. LÍNÁ

1512. *Od Rousínova. Vojc. II. 401. Lip. I. 214*

Am G E G Am E

Ne-chcu ti, pa-nen-ko, ne-chcu ti, jsó li - di na svě-tě, zna-jó ti,

Am G E Am G Am E Am G E Am

ne - rá - da stá - váš, kra - vām ne - dá - váš, na trá - vu ne-cho-dí - váš.

Nechcu ti, panenke, nechcu ti,
jsó lidi na světě, znájó ti,
neráda stáváš,
kravám nedáváš,
na trávu nechodíváš.

Přišel šohajíček na ráně,
zastal svó panenku na slámě,
děvečka spala,
kravička řvala:
Staň, děvečko vospalá.

Přindi, šohajíčku, ráno k nám,
uvidíš u nás, co dělávám.
Že ráno stávám,
kravičkám dávám,
na trávu chodívám. *

„Boděž ti, kravičko, pořádem!
Dyt' sem ti dávala přede dnem;
dyt' sem tě dala,
bys se nažrala,
té travěnky zelené.“

* Přindi k nám, synečku, ozví sa,
a co já dělávám, zdovíš sa,
já ráno stávám,
Malenkám dávám,
kudělenku přádávám

743. TESAŘI A ZEDNÍCI

1539. *Ze Slavíkovice*

Dm Gm Dm C F Dm Gm C F

Je - de sy - nek s ho - ry, ve - ze dře - vo dló - hý,

Dm C Dm

py - tal se ho há - jné, nač to dře - vo dló - hý?

Jede synek s hory,
veze dřevo dlóhý.
Pytal se ho hájné:
Nač to dřevo dlóhý? ¹

Bude-li se hodit,
budem kostel robít.
Až ho urobíme,
v něm se pomodlíme. ²

¹ Šohaj s hory jede,
dlóhý dřevo veze,
milá sa ho pýtá:
Nač to drvo bude.

² v něm sa budem schodit.

744. PŘI VAŘENÍ TRNEK

1541. *Z Dražovic*

Va-řím trn-ke, He-len-ko, my-ná-řo va_ ma-zlen - ko, my-ná-řo-va_ ma - zlen - ko.

Vařím trnke, Helenko,
[: mynářova mazlenko. :]

Pod' okusit, pod' jich hned,
máme sladký jako med.

Odpovídej, Helenko,
mynářova mazlenko.

Pod' okusit, Helenko,
mynářova mazlenko!

Snad's usnula, Helenko,
mynářova mazlenko.

745. LÍPA BOHATÁ

1542. *Ze Slavíkovíc*

Vo - ra - li, vo - ra - li, mlá-den - ci ne - dba - li,

pod jed - nó lí - pe - čkó pe - ní - ze sbí - ra - li.

Vorali, vorali,
mládenci nedbali,
pod jedné lípečkó
peníze sbírali.

Lípečko, lípečko,
co si tak bohatá,
vod samýho stříbra,
vod samýho zlata.

Zlata sme pobrali,
stříbra je tam dosti,
škoda tě, lípečko,
spadnó s tebe listí.

O ŽNÍCH

751. POCHVILOVÁNÍ

1586. *Z Habrovan*

Ža - la mi - lá, ža - la trá - vu, aj, u šu - mi - ckých přín - ků,*

pod', sy - neč - ku do se - kni - ce, už je zi - ma ven - ku.

* přínky = meze vinohradní

754. CHVÁLA

1592. *Z Habrovan*

Sto - jí hru - ščí-čka na ko - pci, kde só ha - bro-včí pa-chol - cí;

né - só do - ma, šli do Br - na, ma - jó klo - bó-čky s pan-tla - ma.

O VOJNĚ

759. ODVOD

1602. *Ze Slavíkovíc od Rousínova*

Ach, dy-bys ty vě - dě - la, má pa-nen - ko ro-zto-mi - lá, ja-ký já mám ša - ty,

o, co by - si pla - ka - la, má pa-nen - ko ro-zto-mi - lá, a já s te - bó ta - ky.

Ach, dybys ty věděla,
má panenko roztomilá,
jaký já mám šaty,
o, co bysi plakala,
má panenko roztomilá,
a já s tebou taky!

Já mám šaty zelený
a červeném vyložený,
klobók lemovaný,
to já musím nositi,
má panenko roztomilá,
do nédelší smrti!

764. NEUTOPENÝ

1653. *Od Rousínova ze Slavíkovíc. Zp. I. 362. Erb. I. 166*

Cho - di - la - tě ma - ti - čka o - ko - lo re - bni - čka,

no - si - la na ru - kách švá - rný - ho sy - ná - čka.

Chodiláť matička
okolo rebnička,
nosila na rukách
švárného synáčka. *

Ach, maměnko má milá,
teho neděleťe,
radši mě chovéte,
na vojno mě děte.

Ach, synáčku, synáčku,
co tě mám udělat?
Mám-li ti utopit
lebo ti mám chovat?

Pode o vás, maměnko,
pode o vás chvála,
že ste vechovale
královně husara

* Chodiláť matička,
chodila po lóce,
krásného synáčka
nosila na ruce.

HOSPODSKÉ

782. BOLEST A RÁNY

1719. *Od Rousínova*

Ach, Bo-že můj, co mě mr - zí svět; ne-mů-žu na syn-ka za - po - mnět.

Svět mě tu - ze mr - zí a sr-de-čko bo - lí; pla ka-la bych, pla - ka - la___ hned.

Ach, Bože můj, co mě mrzí svět;
zapomněl. Svět mě tuze mrzí
a srděčko bolí;
plakala bych, plakala hned. *

* Ach, můj Bože, co je láska zlá,
ach, je věru, věru nedobrá.
Děvečka se vdává, své mamičky nemá,
ach, je věru, věru nedobrá.

Ach, můj Bože, co je láska zlá,
ach, je věru nedobrá!
Synček se žení, tatička má v zemi,
ach, je věru, věru nedobrá.

789. LÁSKA, DĚVA, ŽENA

1831. *Ze Slavíkovíc*

Sla-vi-ko-vský po - le-čko ma - lý, ne-bu-de-me, sy - ne-čku svo - ji; ne-bu-de-me,

ne-bu-de-me, né-ní to mo - zná, a-ni nám to, můj sy-ne-čku, tvá ma-ma ne - dá.

Slavíkovský polečko malý,
nebudeme, synečku, svoji.
Nebudeme, nebudeme, není možná,
ani nám to, můj synečku, tvá mama nedá.

Copak je nám po naší mamě,
naša mama nama nevládne;
jenom ty mě, má panenko, jenom ty mě chceš,
jenom ty mně na dobré noc ručenky podej.

PÍSNĚ ŽERTOVNÉ, ALEGORICKÉ A NAIVNÉ

798. MLÁDÍ A LÁSKA

1933. *Od Rousinova*

G C Em D C D G Em C Em C D Em

Pře mý mi-lý vo-sta-tke, už vás ta-dy zas-mám, vlů-ni sem se ne-vda-la, le-tos se zas ne-vdám.

Přý mý milý vostatke,
už vás taďy zas mám,
vlůni sem se nevdała,
letos se zas nevďám.

Vlůni sem se nevdała,
že su malý děvče,
letos bech se vďávala,
už mě žádné nechce.

Vlůni sem se nevdała,
že su malóšenká,
letos bech se vďávala,
zas nemám šuhajka.

Vlůni sem se měla vdat,
mama mně nedala,
letos bech se vďávala,
zas nemám galána.

804. NEDOVĚCNOSTI

2010. *Z Habrovan*

Am E Am G C G Am E Am G C G Am

Byl tě po - bo-žný mlá-de-nec je-den, dal si u - dě-lat z kó-de - le bu-ben,

E Am G Am

a z mr - kvy hu - sli - čky a z ře - py cim - bal,

G C G Am C E Am

tak so - bě cin - gal, z ci - bu - le pa - li - čky.

829. SLIB

Ze Slavikovic

2112. *nápěv 418 [783]*

Em H G C D G

Tře - ba seš ty ho - dné jo - nák, ty seš pře - ce je - nom vo - ják,

Em D G D G Em H Em

mu - síš jí - ti na vo - jno a já ta - de zů - sta - no.

Třeba seš ty hodné jonák,
ty seš přece jenom voják,
musíš jít na vojno
a já tade zůstano.

Jak já můžu s chalupó chcet,
dyž já nemám peněz pět set,
vinohrádek, roličko,
tatička a matičko.

Decke be mně slibovali,
jak be mně moc peněz dali,
necht' be třebas nedali,
debe mě jenom vdali.

Můj tatiček má peníze,
von mně z vojne pomoct může,
tví přátelé nemůžó,
s chalupó ti chcet kážó.

Debech já rodiče měla,
dávno bech se bela vdala,
voni be mě chválili,
chlapič by se scházeli.

PÍSNĚ OBŘADNÉ A PODŘADNÉ

838. KRÁLKY

Ze Slavikovic

2270. B Gm Cm C F

Vi - la vě - nec, vi - la no - vé, ze - le - né ro - zma - rý - no - vé,

Cm C F B Es B F B

cos, dě - ve - čko, my - sle - la, my - sle - la, žes ten vě - ne - ček vi - la?

Vila věnec, vila nové,
zelené rozmarýnové;
cos, děvečko, [: myslala, :]
žes ten věneček vila?

Myslela sem sama sobě,
že se nedostanem k sobě.
Myslela sem a myslím,
že tě vopustit musím.*

Než bych tebe vopustila,
radš bych do vody skočila,
do vody do néhlubší,
kde mě žádné nespátí.

* Myslela sem já, myslala,
že se milé na mě hněvá.
A já se ho neprosím,
šak ho v srdci nenosím.

Obsah

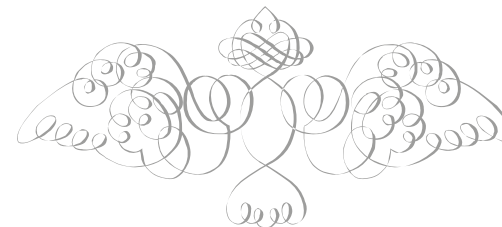
Předmluva	3
Úvod	4
František Sušil	5
DĚJEPRÁVNĚ	
91. Utonulá	6
113. Nevěsta nešťastnice	7
126. Neláska přivírá	8
131. Pomsta	8
149. Samovrahyně	9
170. Usmrcený	9
178. Utopenec	10
O LÁSCĚ	
234. Otázky	10
245. Nedomilá	11
303. Troji žádost	11
305. Podminěná hrozba	12
308. Bývalost	12
343. Lání pro chudou	13
347. Udobření	13
350. Vyhlídnání	14
351. Lhostejnost	14
355. Zapominání	15
385. Skladatelé neznámi	16
389. Malba	16
406. Sliby chyby	17
407. Potěcha ve smutku	17
415. Slunce zatmělé	18
420. Dar na rozloučenou	18
434. Důvod	19
436. Příčina	19
443. Příští	19
464. Bylost	20
531. Ztracený věnec	20
566. Možnost	21

PŘI ODDAVKÁCH	
622. Při lámání stromu	21
OBECNĚ	
637. Koho přidržeti se	22
667. Stav manželský	22
PŘI ZAMĚSTNÁNÍ ROZLIČNÉM	
733. Líná	23
743. Tesaři a zedníci	23
744. Při vaření trnek	24
745. Lípa bohatá	24
O ŽNÍCH	
751. Pochvilování	25
754. Chvála	25
O VOJNĚ	
759. Odvod	26
764. Neutopený	26
PÍSNĚ HOSPODSKÉ	
782. Bolest a rány	27
789. Láska, děvka, žena	27
PÍSNĚ ŽERTOVNÉ, ALEGORICKÉ A NAIVNÉ	
798. Mládí a láska	28
804. Nedověcnosti	28
829. Slib	29
PÍSNĚ OBŘADNÉ A PODŘADNÉ	
838. Králky	29

František Sušil

KALEČNÍK

Cimbálová muzika Kalečník vznikla v roce 2009 a skládá se převážně z hudebníků z Rousínova a jeho blízkého okolí. Jejím uměleckým vedoucím je Pavel Švejnoha. Prozatím se nespecializuje na zpracování písní žádného konkrétního regionu ani oblasti. V repertoáru má Kalečník především všeobecně známé moravské písně, které prezentuje na místních rousínovských vystoupeních a koncertech. Vydáním tohoto zpěvníku se cimbálová muzika Kalečník hlásí k odkazu P. Františka Sušila. Jeho rodný dům stojí na místním náměstí vedle Základní umělecké školy, která nese jeho jméno. V této škole se velká většina dnešních členů cimbálové muziky Kalečník poprvé seznamovala, nebo ještě seznamuje, s krásou hudby.

Vydalo Město Rousínov
Rousínov 2012
2. vydání
Náklad 500 ks

